

Møteinnkalling

Utvalg:	Formannskapet
Møtested:	Formannskapssalen
Dato:	12.05.2016
Tidspunkt:	09:00

Forfall meldes til Servicetorget tlf. 75 18 22 20.

Vararepresentanter møter kun ved spesiell innkalling.

Med henvisning til forvaltningsloven § 8, 3. ledd, vil en be om at beskjed om mulig inhabilitet blir meddelt Servicetorget.

Forvaltningsloven § 8, 3. ledd:

"Medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre han ugild (inhabil). Før spørsmålet avgjøres, bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad."

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
023/16	Delegasjonssaker
024/16	Grane kommunes overordnede planstrategi 2016 - ut kommunestyreperioden 2019 og planoppstart samfunnsdelen.
025/16	Bosetting av flyktninger, Endringer i budsjett for opplæring i norsk og samfunnsfag. Økning av lærerstillinger.
026/16	Detaljreguleringsplan Laksfors masseuttak

Trofors, den 3. mai 2016

Bjørn Ivar Lamo
Ordfører

for
Tone Larsen
Rådmann

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
023/16	Formannskapet	12.05.2016

Delegasjonssaker

Utrykte saksdokumenter i arkivsaken:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	S	03.05.2016		Delegasjonssaker

DFS. 006/16: Søknad om tilskudd til etablering i Grane kommune

Vedtak:

1. Mats Eivindsen gis et tilskudd på kr 25.000,- til kjøp av Elvflata 24B i Grane kommune.
Beløpet overføres til konto: 4516.15.87862
2. Mottaker av etableringstilskudd som flytter fra kommunen innen 2 år etter mottatt tilskudd, må betale tilbake en forholdsvis del av tilskuddet.

DFS. 007/16: Søknad om dekning av annonser i forbindelse med 17. mai 2016

Vedtak:

Grane kommune dekker inntil kr. 5.000,- i annonseutgifter 8. klasse måtte få for annonsering i Helgelendingen og Grane Bygdeblad i forbindelse med årets 17. mai arrangement.

Regninger sendes til Grane kommune.

DFS. 008/16: Søknad om skjenkebevilling for en bestemt anledning

Vedtak:

Svenningdal gammeldansklubb innvilges ambulerende skjenkebevilling, og det gis anledning til skjenking i følgende alkoholgrupper:

- Alkoholgruppe 1 – øl
- Alkoholgruppe 2 – vin

Arrangement: Det står ikke opplyst i søknaden om type arrangement

Sted: Folkets hus, Svenningdal

Dato/Tid: 30. april, kl. 21.00 – 01.00

Skjenkeansvarlig: Olla Finseth, Trofors

Stedsfortreder: Ole Finseth, Trofors

Det påligger skjenkeansvarlig å sette seg inn i de regler som gjelder for skjenking av alkoholholdig drikk, bl.a. forbud mot skjenking til mindreårige og til åpenbart berusede personer.

Vedtaket er fattet med hjemmel i alkohollovens § 1-6 ”en bestemt anledning”

Rådmannens innstilling:

Delegerte saker tas til etterretning.

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
024/16	Formannskapet	12.05.2016

Jfr. delegasjonsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 19.05.10 1.4 r.

Grane kommunes overordnede planstrategi 2016 - ut kommunestyreperioden 2019 og planoppstart samfunnsdelen.

Sammendrag:

Det legges fram kommunens planstrategi med opplisting av en rekke planer det er behov for å utarbeide. Samtidig legges det fram planprogram for å arbeide med kommuneplanens samfunnsdel.

De innspill som kommer i høringsperioden vil være viktige for både en debatt om kommunens overordna visjon og mål, og hvilke planers om skal utarbeides for å nå målene. Rådmann mener at Næringsplan, arealplaner for Troforsområdet, integreringsplan og boligsosialt handlingsprogram og beredskapsplan inkl smittevernplan er de viktigste planene. Nytt sykehjem vil kreve en prosess med mange medvirkende, og dette arbeidet bør få hovedprioritet 2016-2017.

Forslag til ny visjon:

Grane kommune er kommunen der distriktsarbeidsplasser skapes, der lokale fortrinn i Vefsna regionen utnyttes, der folkehelse ivaretas på en mangfoldig måte og hvor det er godt å bo.

Forslag til nye satsningsområder:

Arbeidsplasser og kompetanse
Bolyst og inkludering
Nordlands beste Folkehelsekommune
Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass

Bakgrunn:

En plan for planer = planstrategi.

Kommunen har lovpålagt plikt til å vedta planstrategi. Og kommunen er gjennom lovverket eller andre ordninger, pålagt å utarbeide ulike planer. I tillegg kommer det ofte behov for store og små prosesser som involverer mange og er tidkrevend ei løpet av en kommunestyreperiode.

Kommunestrukturprosessen er et eksempel på dette.

Målet med planlegging er forutsigbarhet og effektiv ressursutnyttelse for å nå kommunens mål. På den måten kan vi styrke lokaldemokratiet og gi de folkevalgte en mulighet til å samordne arbeidet med å utvikle lokalsamfunnet til et bedre- og mer attraktivt bo-, arbeids- og oppvekststed.

Planleggingen må bygge på en realistisk vurdering av framtiden og ta hensyn til de ressurser som er til rådighet. Vi skal derfor utarbeide en planstrategi for hvilke planer og store prosesser Grane kommune skal utarbeide fram til neste kommunevalg.

For mer effektiv planlegging, kan vi samkjøre planstrategien med planprogrammet til Kommuneplanens samfunnsdel. Planprogrammet skal si noe om hvordan vi skal jobbe med kommuneplanens samfunnsdel, der hvor visjon, mål og satsningsområder skal beskrives. Beskrivelse av hvordan vi skal jobbe med samfunnsdelen = planprogram

Vi er forpliktet til å bruke et språk som er enkelt å forstå. Vi er forpliktet til å skape medvirkning og debatt.

Generelt om planstrategi og planprogram til kommuneplanens samfunnsdel.

Plan og bygningsloven § 10-1 viser vår plikt til å vedta planstrategi og at planstrategien kan slås sammen med og oppstart av kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategi skal vedtas innen ett år etter at kommunestyret er konstituert. I praksis blir det kommunestyrets møte i september.

Et vedtak om kommunal planstrategi

- bør omfatte kommunens eget planarbeid
  - kan gjelde igangsetting av en fullstendig kommuneplanrevisjon eller begrense seg til revisjon av arealdelen og revidering eller utarbeiding av kommunedelplaner for bestemte sektorer eller tema
  - kan gjelde igangsetting av viktige reguleringsplaner som oppfølging av strategien.
  - kan bidra til forutberegnelighet om hvilke private planinitiativ som kan forventes å få positiv mottagelse.
-
- vi skal innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner.
  - vi bør legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt
  - forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Rådmann ser behov for en bedre målstyring i administrasjonen, slik at vi en effektiv måte kan formidle hvilken retning kommunestyret ønsker å føre Grane kommune. Kommuneplanens samfunnsdel er det verktøyet kommunene, gjennom plan og bygningsloven, har for å utarbeide visjoner, mål og tiltak for en ønsket utvikling. Derfor tas både planstrategien og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel opp samtidig.

Planstrategien er ikke formelt bindende for kommunen og kan fravikes hvis det er gode grunner for det. Rådmann mener at dersom det skal utarbeides nye planer eller igangsettes større prosjekt og prosesser, må det aksepteres endringer evt utsettelse det som allerede er vedtatt i planstrategien.

Metodikk

Ved utarbeidelse av planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel i forkant av kommunestyrets vedtak som resulterte i dagens planverk, ble det utført omfattende visjonsdebatt, ideverksteder, gruppearbeid i kommunestyret m.m. Rådmann anbefaler nå en generell videreføring av arbeidet fra den gang, men noe justeringer.

Med bakgrunn i formannskapetets vedtak 008/16, hvor følgende metodikk var vedtatt, har rådmann i vedlagt planhefte utvidet samhandlingen noe, slik at vi oppnår mer aktiv samfunnsengasjement.

Oppvekst og kulturkomiteen, Helse og omsorgskomiteen og NNF komiteen har vurdert deres delegerte fagområde, og deres vedtak er sammenfattet nedenfor. Det er disse som ligger til grunn for det planheftet som her presenteres. Dette gjelder både for planstrategien og planprogrammet til kommuneplanens samfunnsdel.

Planprogram Kommuneplanens samfunnsdel, visjon og mål. Komiteenes forslag.

Gjeldene visjon i kommuneplanens samfunnsdel 2011-2021:

Grane kommune skal utvikles til å bli en kommune der distriktsarbeidsplasser skapes, der lokale fortrinn utnyttes på en bærekraftig måte og hvor det er godt å bo.

Administrasjonen la opp til å videreføre visjonsformuleringen fra dagens samfunnsdel (2011-2021), evt med noe justering. Komiteene har justert slik:

- Folkehelse bør være med som et delmål/satsningsområde.
- Grane kommune; beste folkehelsekommune i landet

Rådmannen legger fram forslag til visjonsformulering med en liten endring av dagens visjon. Dette med bakgrunn i regional plan Vefsna og potensialet i en evt regionalpark, og at vi uavhengig av kommunestrukturdebatten kan samhandle bedre med våre nabokommuner for bedre ressursutnyttning og utvikling.

Grane kommune har over tid jobbet systematisk med folkehelsearbeid og utmerker seg som folkehelsekommune, vi kan med fordel fremheve dette arbeidet med stolthet og bygge på dette solide arbeidet.

Forslag til ny visjon:

Grane kommune er kommunen der distriktsarbeidsplasser skapes, der lokale fortrinn i Vefsna regionen utnyttes, der folkehelse ivaretas på en mangfoldig måte og hvor det er godt å bo.

Hvilke mål og delmål skal vi utarbeide for å nå vår visjon?

Oppvekst og kulturkomiteen, Helse og omsorgskomiteen og NNF komiteen har vurdert deres delegerte fagområde. Komiteene har følgende forslag for sine områder (gitt til den opprinnelige visjonen)

- ✓ Kultur som virkemiddel for bolyst
- ✓ Standard i skolen som virkemiddel for bolyst.
- ✓ Kompetanse og trivsel i jobben: For å gi best mulig læring skal kommunen legge til rette for at lærerne får muligheter til videreutdanning og etterutdanning innenfor fagområder som blir prioritert i skolens – og kommunens kompetanseutviklingsplan.
- ✓ Folkehelse
- ✓ Beredskap/trygghet
- ✓ Helse og omsorgsavdelingen i Grane kommune skal arbeide målrettet for å yte gode tjenester til
- ✓ Alle våre innbyggere, ut fra et folkehelseperspektiv som skaper trygghet og respekt for det enkelte mennesket.

- ✓ Tjenestene skal til enhver tid stå i samsvar med gjeldene lover og forskrifter.
- ✓ Ferdigstilling av reguleringsplan for Mellommoen slik at næringsetablering kan skje i forbindelse med E6-utbyggingen. Dette for at de som etablerer seg der skal ha mulighet for inntjening fra dag en ved ny E6.
- ✓ Revisjon av kommunenes arealplan slik at den fremstår som oppdatert i forhold til ønsker om fremtidig næringsetablering, bosetting som arbeidsverktøy for administrasjonen i Grane kommune.
- ✓ Revisjon av næringsplan og sikre implementering av landbruket i denne slik at man har et helhetlig verktøy for all næringsaktivitet i Grane kommune.
- ✓ Folkehelse bør være et satsningsområde i Grane kommune da man gjennom slik satsning får et sunt arbeidsliv med lavt sykefravær og få ulykker.

Hvilke satsningsfelt skal vi utarbeide for å nå vår visjon?

Dagens kommuneplan / samfunnsdel har 6 satsningsområder som igjen har sine mål og delmål.

1. Næringsutvikling
2. Utdanning og kompetanse
3. Identitet og omdømmebygging
4. Befolkningsutvikling med vekt på engasjement av ungdom og kvinner
5. Kultur og Fritidsaktiviteter
6. Kvalitet på utmarksareal.

Hvert satsningsområde har sine delmål og tiltak.

Er det disse satsningsområdene som gjør at vi når visjonen?

Rådmann ser at pkt 1 og 2 kan sammenfattes til arbeidsplasser og kompetanse, pkt 3,4,5 og kanskje 6 er viktig i Bolystarbeidet, og kan sammenfattes under en paraply som heter Bolyst. Kommunen er en stor arbeidsgiver og vi er en betydelig tjenesteyter som påvirker både etablering for næringsliv og bolyst. Rådmann ønsker derfor dette med som et fokusområde.

Forslag til nye satsningsområder:

Arbeidsplasser og kompetanse
 Bolyst og inkludering
 Nordlands beste Folkehelsekommune
 Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass

Hvilke planer skal vi utarbeide for å nå vår visjon, våre mål og de lovpålagte oppgavene ?

Nedenfor er det listet opp en rekke planer. I høringsperioden ber Grane kommune at høringspartene tar utfordringen med å se nøye på hvilke planer vil være best egnet til å nå visjonen og til å utvikle satsningsområdene.

Noen planer står flere ganger i de 2 ulike tabellene.

Plan tittel	Planperiode	Er lovpålagt	Bør ajourholdes eller totalt endres
Sektorplan for oppvekst- og	2016-2019	Nei	Det lages ny plan

kultur			
Trafikksikkerhetsplan	2016 - 2019	Må lages som grunnlag for søknad om trafikksikkerhetsmidler	Nåværende plan revideres
Beredskapsplan	2016-2017	Ja	ajourholdes
Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse	2015 - 2018	Må lages som grunnlag for søknad om spillemidler	Er nylig vedtatt
Plan for den kulturelle skolesekken	2016 - 2019	Nei, men danner grunnlag for søknad om midler	Ajourholdes
Plan for den kulturelle spaserstokken	2016 - 2019	Nei, men danner grunnlag for søknad om midler	Ajourholdes
Smittevernplan	2016-2017	Ja	Ny, deretter ajourhold
Nytt sykehjem	2016-2018	Nei	
Folkehelse og Fysisk aktivitet	2016 -2017		Ajourholdes hvert år
Kommunale ØHD senger uavh av interkom samarb	2017-2019	Ja	Pr i dag sammen med Vefsn, eget opplegg = ny preosess
Opprette Miljøterapi som eget tjenestoområde	2016-2017	Nei	Intern prosess Helse/Omsorg
Bemanningsstruktur Helse og omsorg Oppvekst og kultur	2017-2017	Nei	Administrativt arbeid, tidkrevende
Beredskapsplan	2016-2017	Ja	
Boligsosial Handlingsplan	2017	Viktig for husbanksøknader m.m	.

Planer vi har i dag gyldighetsperiode	Planer som må fornyes	Behov for helt nye planer/retn linjer/prosjekt	Planer som kan utgå
Kommuneplan-Arealdelen	Kommuneplan-Arealdelen og Samfunnsdel	Reguleringsplan Mellommoen	Kommunedelplan (KDP) Motorferdselplan
Kommunedelplan (KDP) Trofors	Kommunedelplan (KDP) Trofors, samordnes med	Kulturminneplan	Tiltaksplan for skogbruket

	Statens vegvesen.		
Plan for kommunalt løypenett for snøscooter	Plan for kommunalt løypenett for snøscooter	Boligpolitisk plan Boligsosialt handlingsplan	Virksomhetsplan T/N
Næringsplan for Grane kommune, inkl landbruksplan	Næringsplan for Grane kommune		Hovedplan Vann 98 Hovedplan Avløp 98
Klima og energiplan		Skilt og markedsføringsplan	
		Sykehjemutbygging Omsorgsboligutbygging	
		Beredskapsplaner, evakueringsplaner	

I tillegg er det interne planer i skole og barnehage: årsplaner, lokale læreplaner, planer mot mobbing, planer for spesialundervisning, kompetanseutviklingsplan, mm.

Næringsplanen

I næringsplanen 2014-2017 er det satt opp en rekke oppgaver og planer som det forventes at Graner kommune tar ansvar for eller er samarbeidspart i. For følgende planer er kommunen ansvarlig:

Tiltak
Videreføring lokal yrkesmesse
Øke lokal kompetanse ift innkjøpsavtaler, levering av varer og tjenester
Utvikle status nasjonalparkkommune
Gjenopprette sentrumsgruppe (viktig ifm E6)
Delta på Distriktssentrets omdømmeskole
Skilt- og markedsføringsplan
Presentasjon av eksisterende tomtetilbud på nett
Boligpolitisk plan
Bredbåndsdekning i hele kommunen
Utvikle nye og forbedre eksisterende næringsarealer
Opprette natur-/kultur-forvaltningsknutepunkt
Avklare IT- samarbeid kommune/bedrifter
Øke lokal kompetanse vedr innkjøpsavtaler, levering av varer og tjenester
Tilrettelegging for sentrumsnære turmuligheter
Tilrettelegging for friluftsliv forøvrig
Kvalitet på utmarksarealer
Gjennomføre kulturminneregistrering
Opprette godkjente scooterløyper
Reetablering av Vefsna som lakse- og sjøørretelv

Denne opplistingen må ajourholdet. Rådmann mener det er god anledning til å bruke høringsperioden som settes fra mai til august, til å få innspill på hvilke planer vi skal konsentrere innsatsen om fra mot 2019.

Rådmannens innstilling:

1. Grane formannskap legger følgende forslag til ny visjon ut på høring
2. Grane kommune er kommunen der distriktsarbeidsplasser skapes, der lokale fortrinn i Vefsna regionen utnyttes, der folkehelse ivaretas på en mangfoldig måte og hvor det er godt å bo.
3. Grane formannskap legger følgende forslag til nye satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel ut på høring:

Arbeidsplasser og kompetanse
Bolyst og inkludering
Nordlands beste Folkehelsekommune
Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass

Grane kommunes planstrategi og oppstart av planprogram for kommuneplanens samfunnsdel legges ut på høring slik det foreligger i rådmannens forslag 02.05.2016.

Grane kommune
Midt i blinken

**Kommunal planstrategi
og
Planoppstart for kommuneplanens samfunnsdel**

for

Grane kommune

Rådmannens forslag **02.05.2016**

2016-2019

OM GRANE KOMMUNE, NÅTID

Antall innbyggere: ca 1465, hvorav ca 120 personer som ikke er født i Norge (bosatte flyktninger, arbeidsinnvandrere, ekteskapsinnvandrere)

Arealstørrelse: 2017 kvadratkilometer,

Grane kommune er knutepunkt for trafikken både langs E6 og øst-vestforbindelse mellom Helgelandskysten langs Rv 76 og Rv 73 østover mot Hattfjelldal og Svenskegrensen. Både E6, jernbane og Vefsnavassdraget strekkes eg i 80 km lengde gjennom kommunen.. Det tar ca 1 time å kjøre E6 med bil gjennom kommunen.

Grane kommune og Norgesvinduet Svenningdal as er de største arbeidsplassene i kommune. Hva gjelder omsetning og antall ansatte er det tilnærmet likt nivå i disse to bedriftene. Når det gjelder kjønnsballanse, er det derimot stor forskjell. Kvinnene er i stort flertall i kommunebedriften, mens menn er i stort flertall i vindusfabrikken.

Dagligvarehandel Coop Grane og KOA som arbeider innen omsorg, opplevelse, mestring, er kommunens 3. og 4. største arbeidsplass.

Næringslivet for øvrig kjennetegnes av mange små bedrifter, som hver for seg kan være sårbare og lite utviklingskraftige. Siste året har vi derimot opplevd at mange av disse bedriftene er styrket for å bli mer robuste. Spesielt stolt er vi av en økende turistnæring, hvor det er satset mye innenfor både småskalareiseliv, lokalprodusert mat, og økt besøk på Laksfors Turistcafe as.

Kommunen har over tid hatt stor nedgang av offentlige arbeidsplasser som NSB, Jernbaneverket, Posten, Skatteetaten, Telenor, Statens Vegvesen, Tannhelsetjenesten og ikke minst Statskog. Kommunen er fortsatt en primærnæringskommune med jordbruk, skogbruk, reindrift. Store grusavsetninger har gitt mulighet til masseuttak, samt geologi og beliggenhet langs vei har gitt grobunn for masseuttak i berg.

I forbindelse med reetablering av Vefsna som lakseelv, ser vi for oss en fremtid hvor naturbaserte aktiviteter med basis i vassdraget Vefsna. De to nasjonalparkene Børgefjell og Lomsdal-Visten, samt vassdragsvern gir både muligheter og begrensninger for bruk av våre areal. Pr i dag har vi hundrevis av vatn med gode innlandsfiskemuligheter og vi har store friluftsområder båd ei og utenfor nasjonalparkene.

Kommuneøkonomien er pr i dag under kontroll og kommunen kan sies å driftes godt. Administrasjonen er liten og sårbar for både sykefravær og avgang i bemanningen.

Skal Grane kommune i framtida makte å levere det som kreves til Stat, innbyggere, kommunestyret, må vi være kreative innen samarbeid og nye løsninger.

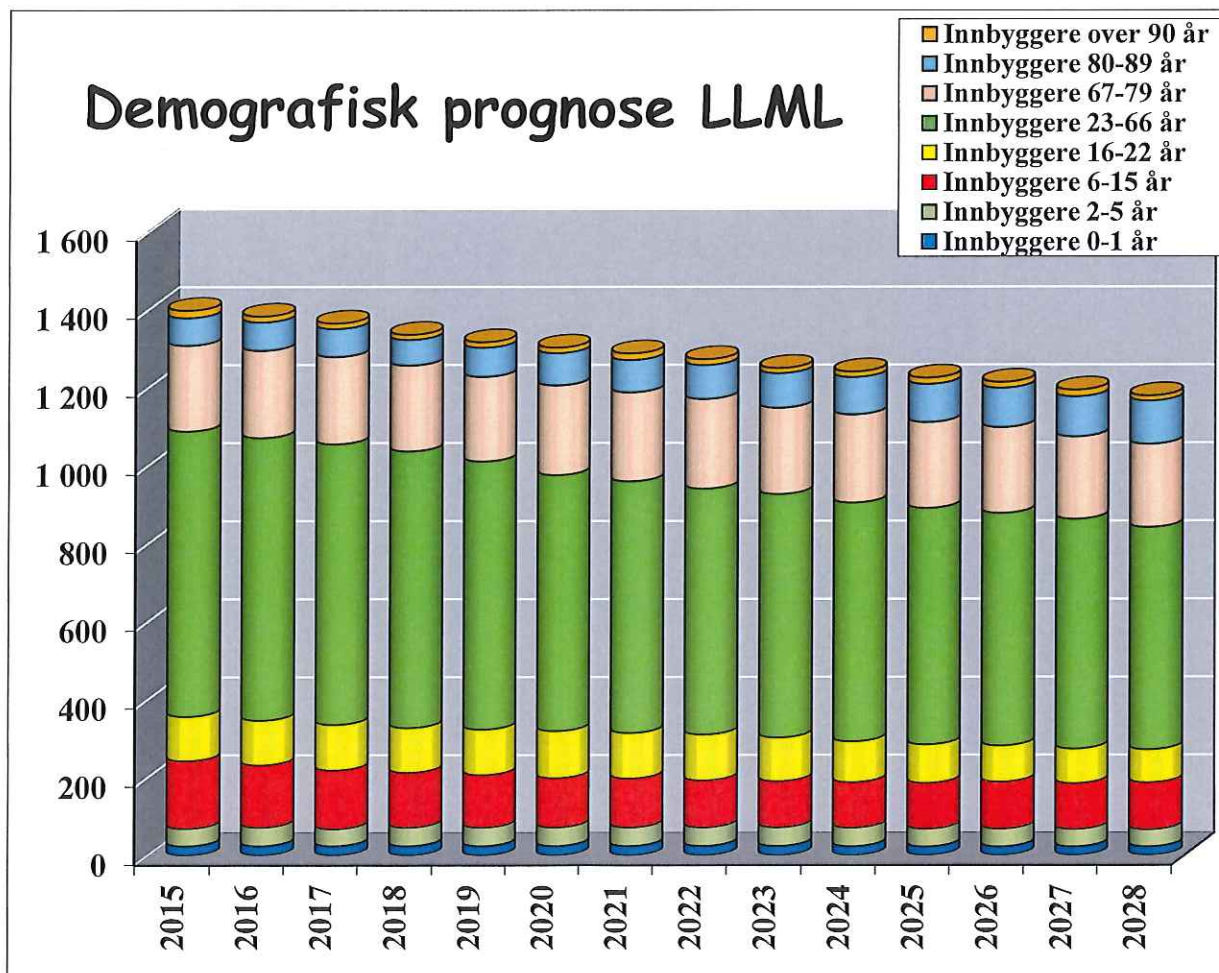
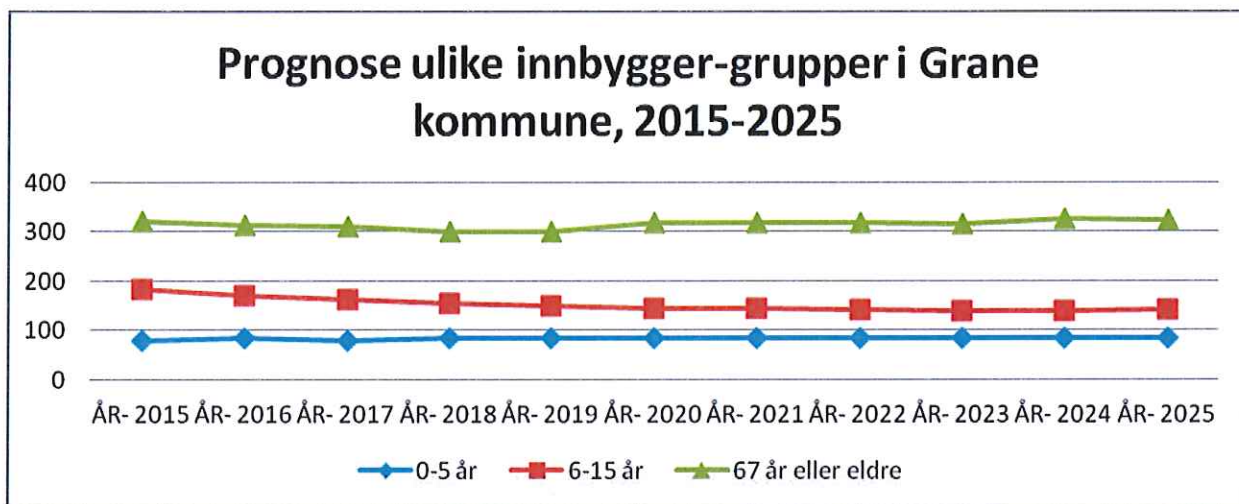
Gjennom Bolystarbeidet utformes det nå ny strategi for økt trivsel for de som bor i Grane og for økt tilflytting. Pr i dag er hovedårsak til befolkningsøkning, bosetting av flyktninger.

OM GRANE KOMMUNE, PROGNOSE FOR NÆR FREMTID

Kommunen som organisasjon må forberede seg både på hurtig behandling av næringsrealterte saker og på en befolkningsutvikling som gir flere eldre og sannsynligheten for større pleietyngde. Et nytt sykehjem og nye bemanna omsorgsboliger vil kunne rasjonalisere drift av kommende utfordringer.

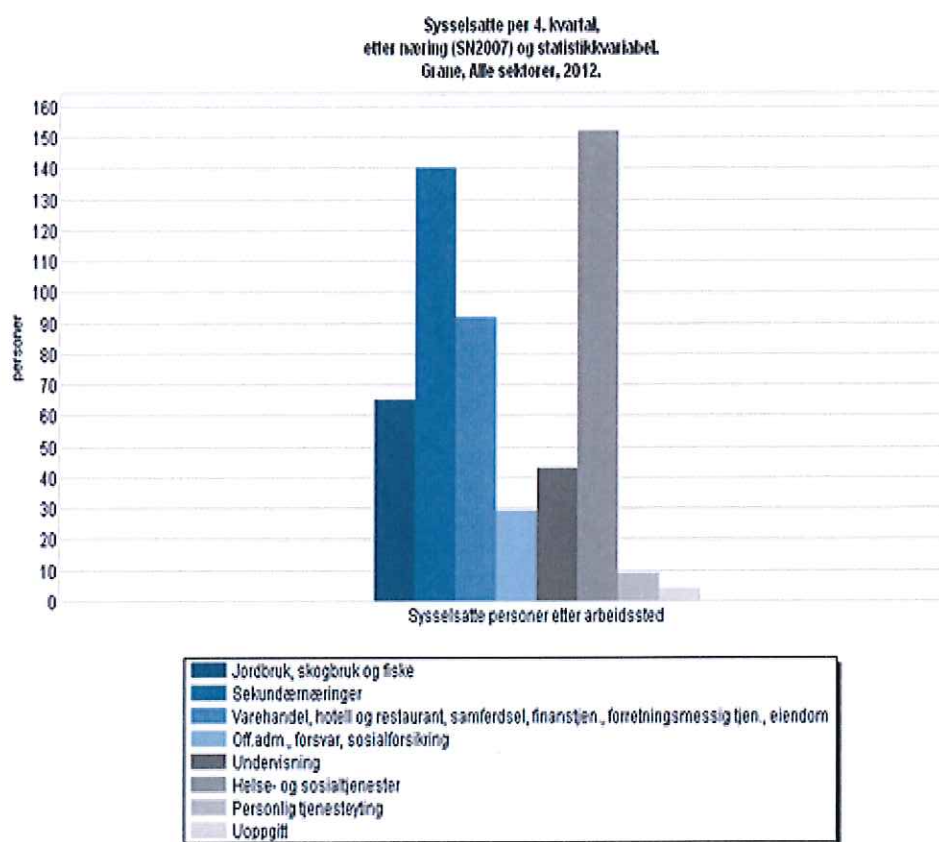
	ÅR- 2015	ÅR- 2016	ÅR- 2017	ÅR- 2018	ÅR- 2019	ÅR- 2020
0-5 år	79	83	78	84	84	84
6-15 år	184	169	163	155	150	144
16-66 år	885	890	899	904	897	876
67 år eller eldre	321	313	310	301	301	319
Antall innbyggere	1469	1455	1450	1444	1432	1423

Prognosen framover indikerer følgende:

- Prognosen indikerer en reduksjon i folketallet på ca. 220 personer fram til 2028.
- Aldersgruppen 0-5 år ser ut til å stabilisere seg i denne perioden, men en antatt nedgang på om lag 50 personer i aldersgruppen 6-15 år vil bli en utfordring for skolesektoren.
- Det ser også ut til at aldersgruppen 16-22 år og 23-66 år vil få en nedgang på henholdsvis 30 og 160 personer.
- En antatt økning på rundt 40 personer i aldersgruppen 80-89 vil gi økt utgiftspres innen pleie og omsorg inn mot 2028.

Grane kommune har en forholdsvis stor utpendling til nabokommunene Vefsn og Hattfjelldal. Det er også sysselsatte som pendler lenger, særlig innenfor olje-, bygg- og anleggsvirksomhet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

En økning på 1-2 ansatte i de små bedriftene vil gi stor sysselsetting. Kommunens virkemidler blir i stor grad brukt til å øke robustheten i disse bedriftene.

Pr i dag er kommunens inntektsgrunnlag uavklart, da regjeringen ikke har lagt fram et komplett bilde på rammetildeling til Grane kommune (eller andre kommuner). I pågående kommunestrukturdebatt er kommunestyret omforening om at Grane kommune skal være egen kommune. Både St prp om økonomi og folkeavstemning om kommunesammenslåing vil foreligge i mai 2016.

KOMMUNENS PLAN- OG ØKONOMISYSTEM

Plan og bygningsloven : 10-1. Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

Plansystemet

1. Kommunal planstrategi / kommunens overordna planstrategi
2. Kommuneplanens strategiske del
3. Kommuneplanens kortsiktige del (handlingsprogrammet/økonomiplanen)
4. Avdelingenes eller fagområdenes planer
5. Årsbudsjettet

Kommuneplanens strategiske del

Kommuneplanens strategiske del trekker opp målsettinger og hovedprioriteringer for kommunen. Kommuneplanen har et 12 års perspektiv og vurderes rullert hvert fjerde år, dvs i hver kommunestyreperiode. Gjeldende plan er for perioden 2011-2021.

Kommuneplanens kortsiktige del

Prioriteringene i kommuneplanens strategiske del, temaplaner og fagplaner konkretiseres ofte i økonomiplanen og årsbudsjettet.

Rapportering til kommunestyret for gjennomføring

1. Kvartalsrapporter
2. Status for gjennomføring av kommunestyrets vedtak, fremlegges i januar
3. Årsregnskap, årsberetning

PLANSTRATEGI

Formål

Formålet med den kommunale planstrategien er å sette fokus på de planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en positiv utvikling i kommunen.

Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet.

Innholdet i planstrategien.

Regjeringen gir følgende føringer for innholdet

- redegjørelse for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø,
- drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi (prinsipper for romlig utvikling), både for å ivareta samordning, utbygging og vern av områder, jordvern, miljøvern
- vurdering av sektorenes planbehov, og
- vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Medvirkning og debatt

For å få en bred forankring av strategien vil det være av betydning at synspunkter fra statlige og regionale organer, nabokommuner og befolkning på vurderingene og prioriteringene i strategien er kjent når kommunestyret skal fatte sitt vedtak. Det er derfor plikt til å innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner.

Folkevalgte komiteer og Ungdomsrådet har planstrategi og målformuleringer til behandling i tidlig fase under utarbeidelsen.

Administrasjonen sammenfatter komiteenes innspill og legger dette fram for formannskapet seinest i planlagt møte 12.05.2016. Deretter sendes saken ut på offentlig ettersyn.

Planstrategien sendes ut på høring jfr plan og bygningsloven i tidsrommet 20. mai til 20. august. Innspill kan mottas via mail, sms og direkte melding på nett, informasjon ligger på kommunens nettside, Biblioteket, kommunehuset.

Administrasjonen stiller seg åpen for deltakelse i grunneierlag, grendelag, idrettsråd, andre lag og foreninger. Næringslivet inviteres særskilt til medvirkning.

Saken fremmes formannskapet og deretter Kommunestyret i september 2016.

Politikk – administrasjon- tillitsvalgte

I politikk er vi interessert i styrt (påvirket) endring. Hvordan det skal endres, kan i stor grad overlates til administrasjonen. Både administrasjon og tillitsvalgte kan påvirke valg av tiltak og metodikk og kreativitet i oppgaveutførelse.

Hvilke planer skal vi utarbeide for å nå vår visjon, våre mål og de lovpålagte oppgavene ?

Plan tittel	Planperiode	Er lovpålagt	Bør ajourholdes eller totalt endres
Sektorplan for oppvekst- og kultur	2016-2019	Nei	Det lages ny plan
Trafikksikkerhetsplan	2016 - 2019	Må lages som grunnlag for søknad om trafikksikkerhetsmidler	Nåværende plan revideres
Beredskapsplan	2016-2017	Ja	ajourholdes
Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse	2015 - 2018	Må lages som grunnlag for søknad om spillemidler	Er nylig vedtatt
Plan for den kulturelle skolesekken	2016 - 2019	Nei, men danner grunnlag for søknad om midler	Ajourholdes
Plan for den kulturelle spaserstokken	2016 - 2019	Nei, men danner grunnlag for søknad om midler	Ajourholdes
Smittevernplan	2016-2017	Ja	Ny, deretter ajourhold
Nytt sykehjem	2016-2018	Nei	
Folkehelse og Fysisk aktivitet	2016 -2017		Ajourholdes hvert år
Kommunale ØHD senger uavh av interkom samarb	2017-2019	Ja	Pr i dag sammen med Vefsn, eget opplegg = ny preosess
Opprette Miljøterapi som eget tjenestoområde	2016-2017	Nei	Intern prosess Helse/Omsorg
Bemanningsstruktur Helse og omsorg Oppvekst og kultur	2017-2017	Nei	Administrativt arbeid, tidkrevende
Beredskapsplan	2016-2017	Ja	
Boligsosial Handlingsplan	2017	Viktig for husbanksøknader m.m	.

Planer vi har i dag gyldighetsperiode	Planer som må fornyes	Behov for helt nye planer/retn	Planer som kan utgå
--	------------------------------	---------------------------------------	----------------------------

		linjer/prosjekt	
Kommuneplan-Arealdelen	Kommuneplan-Arealdelen og Samfunnsdel	Reguleringsplan Mellommoen	Kommunedelplan (KDP) Motorferdselplan
Kommunedelplan (KDP) Trofors	Kommunedelplan (KDP) Trofors, samordnes med Statens vegvesen.	Kulturminneplan	Tiltaksplan for skogbruket
Plan for kommunalt løypenett for snøscooter	Plan for kommunalt løypenett for snøscooter	Boligpolitisk plan Boligsosialt handlingsplan	Virksomhetsplan T/N
Næringsplan for Grane kommune, inkl landbruksplan	Næringsplan for Grane kommune		Hovedplan Vann 98 Hovedplan Avløp 98
Klima og energiplan		Skilt og markedsføringsplan	
		Sykehjemsutbygging Omsorgsboligutbygging	
		Beredskapsplaner, evakueringsplaner	

Under høringsperioden må det fremkomme hvilke interne planer hver avdeling har behov for og har rutiner for å utarbeide til sin interne virksomhet. Disse må stå i sammenheng med kommunens overordna mål.

Næringsplanen

I næringsplanen 2014-2017 er det satt opp en rekke oppgaver og planer som det forventes at Graner kommune tar ansvar for eller er samarbeidspart i. For følgende planer er kommunen ansvarlig:

Tiltak
Videreføring lokal yrkesmesse
Øke lokal kompetanse ift innkjøpsavtaler, levering av varer og tjenester
Utvikle status nasjonalparkkommune
Gjenopprette sentrumsgruppe (viktig ifm E6)
Delta på Distriktssentrets omdømmeskole
Skilt- og markedsføringsplan
Presentasjon av eksisterende tomtetilbud på nett
Boligpolitisk plan
Bredbåndsdekning i hele kommunen
Utvikle nye og forbedre eksisterende næringsarealer
Opprette natur-/kultur-forvaltningsknutepunkt
Avklare IT- samarbeid kommune/bedrifter

Øke lokal kompetanse vedr innkjøpsavtaler, levering av varer og tjenester
Tilrettelegging for sentrumsnære turmuligheter
Tilrettelegging for friluftsliv forøvrig
Kvalitet på utmarksarealer
Gjennomføre kulturminneregistrering
Opprette godkjente scooterløyper
Reetablering av Vefsna som lakse- og sjøørretelv

Denne oppstillingen må ajourholdes. Rådmann mener det er god anledning til å bruke høringsperioden som settes fra mai til august, til å få innspill på hvilke planer vi skal konsentrere innsatsen om fra mot 2019.

PLANPROGRAM - KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Plan og bygningsloven gir oss mulighet til å arbeide med planstrategi og oppstart av kommuneplanens samfunnsdel i samme prosess. Dersom situasjonen er oversiktlig, kan planstrategien gis et innhold og en behandling som tilfredsstiller kravene til planprogram for kommuneplanen. Strategien må i slike tilfeller følge behandlingsreglene for planprogram i bestemmelsene om kommuneplan.

FORMÅLET MED PLANPROGRAMMET

Planprogrammet skal:

- fortelle hvorfor vi må revidere samfunnsdelen
- fortelle hva som blir viktige temaer i arbeidet, når og hvordan innbyggerne og andre kan medvirke i prosessen
- angi en tidsplan for planarbeidet

I planprogrammet skal det også stå noe om hva slags rammer og premisser vi må forholde oss til, som regionale planer, nasjonale forventninger og samarbeid med andre kommuner. Dersom det er behov for utredninger, skal det belyses her.

Planprogrammet skal legges ut til høring og offentlig ettersyn i minimum seks uker før det fastsettes av Kommunestyret.

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Kommuneplanen er kommunens overordna styringsdokument og består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien. Retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter skal legges til grunn ved utarbeiding og revidering av kommuneplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel – visjon

Uten målstyring kan administrasjon gå seg vill i gode intensjoner.

Offentlig sektor er stor og kompleks. For å bygge en bedriftskultur og foreta handlinger i den retning kommunestyret ønsker å ta kommunen, er mål- og resultatstyring viktige effektiviseringsverktøy.

Å formulere mål er det samme som å beskrivelse av en framtidig ønskverdig tilstand

Kommuneplanens samfunnsdel skal samordne sektorenes planer. Den skal gi retningslinjer for gjennomføring av mål og strategier, både i den kommunale virksomheten og ved medvirkning

fra andre offentlige organer og private. Samfunnsdelen skal også inneholde en langsiktig arealstrategi som legger føringer for kommuneplanens arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel for Grane kommune er for perioden 2011-2022 og skal rulleres hvert 4. år.

Dagens visjon for kommunen:

Grane kommune skal utvikles til å bli en kommune der distriktsarbeidsplasser skapes, der lokale fortrinn utnyttes på en bærekraftig måte og hvor det er godt å bo.

Og

Grane midt i blinken

Forslag til ny visjon for inneværende kommunestyreperiode:

Grane kommune er kommunen der distriktsarbeidsplasser skapes, der lokale fortrinn i Vefsna regionen utnyttes, der folkehelse ivaretas på en mangfoldig måte og hvor det er godt å bo.

Grane midt i Blinken bør følge oss videre som et slagord.

Er dette tilstrekkelige visjonformulering ?

— Hva skal endres?

Mål innenfor hvert satsningsområde, delmål og tiltak vil bli utredet i samfunnsdelen.

RAMMER OG RETNINGSLINJER

OVERORDNA NASJONALE OG REGIONALE FØRINGER

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Regjering gir styringssignal til kommunen gjennom Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Kongelig resolusjon av 12.06.2015 sier at forventningene er knyttet til tre hovedtema:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

Tidligere har regjeringen satt opp mer omfattende forventningområder som:

- Klima og energi
- By og tettstedsutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Verdiskaping og næringsutvikling
- Natur, kulturmiljø og landskap
- Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Nordland fylkeskommune sier i sin Fylkesplan følgende målområder:

- Livskvalitet
- Livskraftige lokalsamfunn og regioner
- Verdiskaping og kompetanse.

REGIONSAMARBEID

Indre Helgeland Regionråd har i sin Strategiske plan for perioden 2012-2015 hatt som hovedmål å øke antall innbyggere, øke antall arbeidsplasser og øke antall besøkende. Satsningsområdene for å nå målene har vært:

- Bolyst, tettsted og regionutvikling
- Samferdsel, kommunikasjon og infrastruktur
- Kompetanse – kunnskapsutvikling og innovasjon
- Arbeidsplasser – næringsutvikling og verdiskaping
- Folkehelse
- Kultur – besøk og opplevelse
- Interkommunalt samarbeid

Grane kommunes tidligere satsningsområder har delvis vært sammenfallende med regionrådets.

Grane kommune deltar i interkommunalt samarbeid i flere sammenhenger for å sikre et godt og effektivt tjenestetilbud og bli en mer attraktiv og slagkraftig aktør i drakampen om ressursene. Kommuneplanens samfunnsdel må derfor ses i nær sammenheng også med utviklingen i nabokommunene og regionen. Grane kommune samarbeider regionalt med Vefsn kommune og Hattfjelldal kommune, såkalt Vefsnregionen. Det vil derfor være uheldig å ensidig se på regionrådets målformuleringer og satsningsfelt.

Gjennom foreslåtte satsningspunkt for Grane kommune vil vi være med på å utøve målene i Fylkesplanen og de statlige forventningene. Gjennom vernevedtak og strenge regler for arealbruken i Grane kommune, bidrar vi allerede til det som i nasjonalt perspektiv er mer bærekraftig areal- og samfunnsutvikling. Når laksefiske på nytt kan pågå i Vefsna, vil bærekraftperspektivet på nytt bli satt i fokus for denne arten.

SATSNINGSOMRÅDER OG UTFORDRINGER

Dagens kommuneplan / samfunnsdel har 6 satsningsområder som igjen har sine mål og delmål.

1. Næringsutvikling
2. Utdanning og kompetanse
3. Identitet og omdømmebygging
4. Befolkningsutvikling med vekt på engasjement av ungdom og kvinner
5. Kultur og Fritidsaktiviteter
6. Kvalitet på utmarksareal.

Er det disse satsningsområdene som gjør at vi når visjonen?

**DISTRIKTSKOMMUNER SOM LYKKESSOMMER HAR FLERE FELLESE
KJENNETEGN, ET AV DEM HANDLER OM Å HENTE UT RESSURSER
SOM LIGGER I LOKALT ENGASJEMENT. DET HANDLER OGSÅ OM
ANERKJENNELSE AV HVA ULIKE MENNESKER MED ULIK**

BAKGRUNN KAN BIDRA MED. DETTE KREVER ET INKLUDERENDE OG TOLERANT LOKALMILJØ.

I Samfunnsdelen foreslås nye satsningsområder. Disse skal fylles med innhold i selve samfunnsdelen og i avdelingsvise planer og oppgaver. I praksis vil de nok inneha mye av det samme som de 6 tidligere satsningsfeltene.

De nye satsningsområdene foreslås slik:

1. **Arbeidsplasser og kompetanse**
2. **Bolyst og inkludering**
3. **Nordlands beste Folkehelsekommune**
4. **Kommunen som tjenesteyter og arbeidsplass**

Grane kommune kan blir en del av Vefsna regionalpark og Norske Parker. Norske Parker satser særlig på bygdeutvikling gjennom langsiktige strategier og stor grad av involvering og medbestemmelse. I Grane kommune slikt inngå i samtlige satsningsfelt, men særskilt i Bolyst og inkluderingsarbeidet. Hva er viktigst for at folk i alle aldre skal oppleve bolyst i Grane nå og i framtida?

Det er et mangfold av arbeidsplasser i Grane. Grane Næringsutvikling har registrert bedrifter innen følgende bransjer: Bygg og eiendom, entreprenør, reiseliv, eiendomsomsetning/drift, IKT, jord, skogbruk og reindrift, transport/maskin, dagligvare, regnskap, underholdning, rådgiving, frisør og velvære. Gjeldende næringsplan er for perioden 2014-2017. Planstrategien må angi hvordan arbeidet med denne skal foregå videre. Landbruksplan kan inngå i samfunnsdelen eller bli utarbeidet som egen plan.

Folkehelse er en del av våre liv og angår derfor det meste av det vi gjør. En svært viktig side ved forebyggende arbeid er å bidra til at folk trives, opplever at de har en verdi og kan bidra i samfunnet. Samtidig vet vi at fysisk aktivitet og kosthold er avgjørende for god folkehelse.

I samfunnsdelen må vi vise ansvarlighet i alle sektorer for å oppfylle vår Folkehelseavtale og vårt engasjement i Sunne Kommuner.

Kommunen har ansvaret for en rekke viktige fellesoppgaver i samfunnet, og innbyggerne vil møte den kommunale virksomhet under alle stadier i sine liv, i oppvekst, i arbeid, i fritid, under etablering og i alderdom. Det har derfor stor betydning for den enkelte hvordan kommunen prioriterer og løser sine lovpålagte og de ikke-lovpålagte oppgaver.

PLANPROSESSEN

ORGANISERING

Det anbefales å følge samme prosess for planstrategi og planprogram, slik:

- Alle komiteer har arbeidet med plankrav, visjon og innspill til planstrategien (vår 2016)
- Administrasjonen har herved sammenfattet innspill til formannskapetets møte 12.05.2016.
- Formannskapetets vedtak sendes på høring
- Høringsinnspill vurderes og innarbeides
- Vedtak i kommunestyret september 2016

Det er kommunestyret som er eier av kommuneplanprosessen og som tar de endelige beslutningene. Mens det er rådmannens oppgave å lede arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og stille ressurspersoner/saksbehandlere til disposisjon for arbeidet. Kommunens

ulike råd, komiteer, foreninger og lag vil være viktige når samfunnsdelen skal utformes. Dette skjer i høringsperioden,

ARENAER FOR MEDVIRKNING

Både befolkningen generelt, offentlige etater, næringslivet og relevante målgrupper skal gis tilstrekkelige muligheter for involvering og påvirkning. Det planlegges både informasjon og dialog gjennomført på følgende måter:

I høringsperioden mellom 20. mai og 10. august vil det bli tatt initiativ til aktiv medvirkning av ulike grupper og enkeltpersoner gjennom

- Ungdomsråd
- Næringsliv
- Råd for eldre og funksjonshemmede
- Lag og foreninger

Metodikken vil variere mellom cafedialoger, næringslunch, åpne møter. Alle arenaene vil tilrettelegges for både informasjon om plan og å aktivt få innspill.

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
025/16	Formannskapet	12.05.2016

Jfr. delegasjonsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 19.05.10 pkt. d og e. Integreringslovverket og voksenopplæringslovverket er ikke delegert formannskapet, men økonomien i saken er delegert formannskapet.

Bosetting av flyktninger, Endringer i budsjett for opplæring i norsk og samfunnsfag. Økning av lærerstillinger.

Sammendrag:

Grane kommune har bosatt flyktninger. For tiden har vi 12 elever i voksenopplæringen i norsk og samfunnsfag. Grane kommune har ansvaret for denne opplæringen og den administreres av oppvekst- og kulturavdelingen.. Elevene skal ha 30 undervisninger i uken. Den er organisert med 24 timer norsk- og 6 timer samfunnsfag i uken. Inkludert i dette er noen elever utplassert på arbeidsplasser en eller to dager i uken for å få språktrening.

Rettigheter: Nye landsmenn, enten det er bosatte flyktninger eller andre som kommer på familiegjenforening, har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnsfag. (550/50 timer). Dersom det er behov, kan det gis inntil 2400 timer norskopplæring.

Hvem har rett og plikt til norsk og samfunnskunnskap:

Personer mellom 16 og 55 år har **rett og plikt til opplæring** i norsk og samfunnskunnskap dersom de har fått opphold:

- etter søknad om asyl ([utlendingsloven § 28](#))
- som overføringsflyktning([utlendingsloven § 35](#))
- på grunnlag av sterke menneskelige hensyn ([utlendingsloven § 38](#))
- på selvstendig grunnlag ([utlendingsloven § 53](#))
- som familiemedlemmer til personer som nevnt ovenfor
- som familiemedlemmer til personer som har permanent oppholdstillatelse
- som familiemedlemmer til norske eller andre nordiske borgere
- midlertidig på grunnlag av reglene om kollektiv beskyttelse ([utlendingsloven § 34](#)) og deres familiegjenforente dersom den førstnevntes tillatelse danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse

Personer som nevnt ovenfor som er mellom 55 og 67 år, har **rett, men ikke plikt til opplæring** i norsk og samfunnskunnskap.

Arbeidsinnvandrere mellom 16 og 55 år som er fra land utenfor EØS-/EFTA-regelverket og familiegjenforente til disse, har **plikt, men ikke rett til opplæring**.

Introduksjonsloven oppstiller et minstekrav om opplæring i norsk og samfunnskunnskap kommunene plikter å tilby. Kommunene står derimot fritt til å tilby opplæring utover det loven krever, for eksempel til personer som ikke er omfattet av ordningen.

Undervisningslokaler: Undervisningen foregår på kommunehuset. Dette ble gjort som en prøve, for å se om lokalene var hensiktsmessige og for å unngå konflikt med blanding av voksenopplæring av flyktninger og annen skolegang i våre skolebygg. Kommunehusets lokaler er ikke optimalt.

Det er ønskelig at det på sikt finnes andre lokaler.

Vurdering:

Da budsjett 2016 ble vedtatt i desember 2015, var det avsatt 687 000 kr til voksenopplæringen. I dag ser vi at inntekten til voksenopplæringen (norsktilskudd) er økt med 461 813 kr., og i og med at vi stadig får flere flyktninger, vil dette beløpet øke.

Da Grane kommune startet opp undervisningen i desember, kjente vi ikke mye til forkunnskaper i elevgruppen. Det var planlagt at vi skulle ha en gruppe med en lærer i 30 t/u i norsk og samfunnsfag. 30 t/u utløser ca. 1,6 lærerstillinger og at undervisningen skulle administreres av oppvekst- og kultursjef. I tillegg måtte det være en liten ressurs til oppfølging av elever i språkpraksis. Det viser seg nå at gruppen er lite homogen. Vi har elever med høyere utdanning og forholdsvis gode norskkunnskaper, mens andre har hatt lite skolegang før de kom hit. Dette gjør at det er vanskelig å gi god og tilpasset undervisning til alle i samme gruppe. Det er derfor ønskelig og ha muligheter til å dele gruppen i to i alle fall i en del timer.

Bosetting av flyktninger innebærer at vi får ny elever spredt utover året, og noen av disse kommer direkte fra flyktningleirer, og har ingen norskkunnskaper fra før.

Grane kommune har andre nye landsmenn som er kommet hit for familiegjenforening med mer. I dag kjøper vi tjenester i Vefsn for å gi disse den undervisningen i norsk og samfunnsfag som de har krav på. Vi blir fakturert for disse utgiftene tilsvarende de tilskuddene vi får fra Staten for de aktuelle elevene. Med en økning i stillingsressursene, vil vi kunne ha disse elevene inne sammen med flyktningene, og dermed få en bedre økonomi i voksenopplæringen. For inneværende år har vi en elev i Vefsn, og dersom vi tar vedkommende inn i vår undervisning fra august, vil vi få en utgift i Vefsn på ca. 22 500 kr.

I tillegg er det mye administrativt arbeid med voksenopplæringen av flyktningene. Det skal utarbeides planer for den enkelte elev og timetall og fravær skal registreres i nasjonalt introduksjonsregister (NIR). Det skal skrives vedtak om opplæringen for den enkelte elev, med nye vedtak dersom det er behov for undervisning utover 550/50 timer norsk og samfunnsfag. I tillegg skal alle elevene som er ute i språkpraksis følges opp av lærer på arbeidsplassen hver dag. Det er krav om slik oppfølging for at språkpraksisen skal kunne godkjennes som del av norskopplæringen. For alle som er ute i språkpraksis, må det utarbeides kontrakter med den enkelte arbeidsplass. Dersom arbeidet er i skole/barnehage, må vi bistå med søknad om politiattest. Det er ikke rom for dette innenfor de ressursene vi har i dag. De dekker bare undervisningen.

Lærerressurser i dag:

167% stilling. Dette dekker undervisningen i norsk og samfunnsfag pluss oppfølging språkpraksis 4 t/u, eller deling i 4 t/u.

Behov:

Det er viktig at undervisningen har en slik kvalitet at elevene blir i stand til å klare eksamen, helst etter 550 timer norskopplæring og 50 timer samfunnsfag. Dette er økonomisk gunstig, og det gjør også at elevene fortere kommer ut i arbeidslivet eller fortsetter med utdanning.

For å få dette til på en god måte, trengs det ressurser til deling av elevgruppa og til god oppfølging av elever i språkpraksis.

I tillegg bør det være en leder for voksenopplæringen som kan ivareta noe av kontorarbeidet. Slik det er nå, tar dette uforholdsmessig mye av oppvekst- og kultursjefens arbeidstid på bekostning av andre oppgaver.

Rådmann foreslår at vi dimensjonerer voksenopplæringen med stillinger tilsvarende 236%, det vil si en økning på 68%. Da vil vi få til en lederressurs på 20%, oppfølging språkpraksis, gjøre deler av det administrative arbeidet, delta på nettverksmøter i regionen, og deling 10 norsktimer i uken.

Norsktilskuddet beregnes etter antall elever som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnsfag. Vi får stadig flere elever, så det stipulerte beløpet kan være for lavt. Dersom antallet elever øker videre, vil det kunne bli behov for å øke lærerressursene ytterligere i forhold til økte overføringer fra staten.

Ansvar 2130 Voksenopplæring:	Rest på årets budsjett	kr. 861 155
	Forventede tilskudd	kr. 250 000
	Total inntekt	kr 1 111 155

	Lønn mai – desember	kr. 790 000 (inkl økte stillinger)
	Innkjøp materiell renh	kr 20 000
	Husleie kr. 3600,- x 12 mnd	kr. 43 200
	Rest / overskudd	kr. 257 955 kr

Delegert myndighet til formannskapet

Formannskapet har delegert myndighet i økonomisaker, men kan ikke igangsette varie driftstiltak på over kr 200 000. I dette tilfellet vil det bli igangsatt driftstiltak over kr 200 000, men dog ikke i netto, da tilskudd fra staten dekker utgiften. Rådmann ber formannskapet selv ta stilling til om saken skal behandles videre i kommunestyret.

Rådmannens innstilling: .

1. For å styrke budsjettet til Voksenopplæringen vedtar Grane kommune følgende styrking av budsjettet på ansvar 2130 art 10300 med kr 245.000. Økningen dekkes av norsktilskuddet gitt av Staten til formålet.

Pkt 2 alternativ. Enten:

2. Dersom norsktilskuddet fra staten blir enda større i løpet av året, økes rammen til Oppvekst- og kulturavdelingen tilsvarende.

Eller:

Dersom norsktilskuddet fra staten blir enda større i løpet av året, ber formannskapet seg forelagt regnskapet med behovsoversikt for bruk av midlene.

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
019/16	Nærings- og naturforvaltningskomite	26.04.2016
024/16	Nærings- og naturforvaltningskomite	11.05.2016
026/16	Formannskapet	12.05.2016

Jfr. delegasjonsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 19.05.10 pkt. 1.9 d

Detaljreguleringsplan Laksfors masseuttak

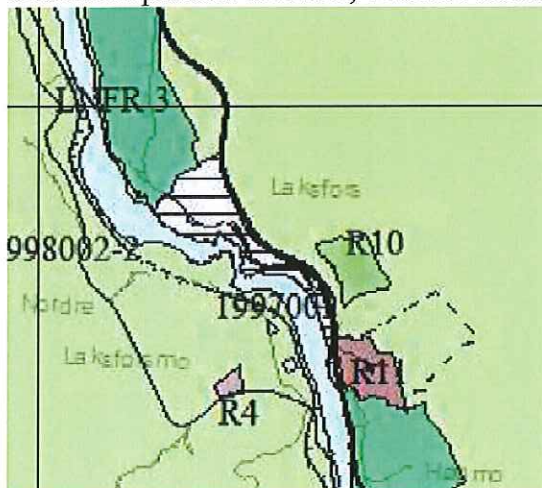
Vedlegg Plankart
Trykte Reguleringsbestemmelser
Planbeskrivelse
Fylkesmannens brev av 20.04.2016
Konsekvensutredninger
Utdrag fra konsekvensutredningene
ROS

Sammendrag:

I oppdrag fra Svevia har Norconsult utarbeidet en detaljreguleringsplan for Laksfors masseuttak.

Uttaksområdet for masser ligger i et R11 område i kommuneplanens arealdel og er satt av til råstoffutvinning. Området er på Laksfors, på oversiden av E6 og ligger rett øst for E6 og sørøst for Laksforsen med Laksfors turistcafe. Området tilhører gnr/bnr. 38/2, Laksfors Øvre. R11 er i dag drift med uttak av løsmasser/grus. Grunneier har et ønske om å igangsette drift i samarbeid med Svevia.

Kommuneplanens arealdel, vedtatt i kommunestyret 2013:

R 11= avklart masseuttak
R 10 er
Skravert hvitt = reg.plan Laksfors
turistcafe
LNFR 3=

I R 11 er det krav til
detaljplan(reguleringsplan) og
driftsplan.

Eiendommens størrelse er på 2949,8 dekar. Store deler av eiendommen er av skogsklasse middels bonitet og lav bonitet, samt uproduktiv skog.

Det er i forbindelse med veivedlikehold og ny veibygging som bygging av ny E6 gjennom kommunen at det blant annet er behov for masser. Videre er det behov for masser i en rekke utbyggingsprosjekt i Mosjøen og andre steder i distriktet. Laksfors masseuttak med tilhørende anlegg vil bli planlagt for å kunne ta i mot masser fra om- og utbygging av de store veiprojektene, og benytte disse massene som innblanding i veigrus og annen produksjon, samt fylling og revegetering.

Detaljreguleringsplanen ble sendt til offentlig ettersyn den 27.08-15 med svarfrist innen 9. oktober 2015. I etterkant av planens høringsperiode manglet konsekvensutredningen for reindrift i høringsdokumentene. Dette ble rettet opp på ved å gi samtlige høringsparter ny høringsfrist på saksdokumentet. Det kom 1 innsigelse fra Fylkesmannen.

Innsigelsen fra Fylkesmannen gjaldt i hovedsak trekk- og flyttlei for reindrift.

”Enhver utvidelse av massetaket østover vil ytterligere innsnevre flyttleia og medføre negative konsekvenser for reindriften. Fylkesmannen mener imidlertid at med tilstrekkelig avbøtende tiltak, som gjerder og avtaler om stenging av drift under flytting, kan en mindre utvidelse østover gjennomføres. Men, dersom massetaket utvides slik som foreslått, vil det innebære en stenging av flyttleia.”

Det er også inngått avtale mellom Svevia, reindriftsaktør Torstein Appfjell (Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt) og grunneier Jan Johansen. Kravet fra reinbeitedistriktet er at det skal settes av tilstrekkelig med plass både ovenfor og nedenfor regulert område for flytting av rein. Reindriften skal delta under detaljplanleggingen med tanke på gjerder og evt. andre tiltak som kan være til hinder for reindriften. Det forpliktes også å se på evt. andre avbøtende tiltak med tanke på reindrift, dette er for å sikre fremtidig mulighet til å drive reinen forbi regulert område.

Fylkesmannen har kommet med flg. anbefalinger:

- Areal for massetak reduseres i vest slik at dagens massetak ikke utvides vestover
- Hensynssone reindrift legges inn mellom E6 og formål massetak. Til hensynssonen må det utformes bestemmelse/r.
- Areal for massetak reduseres i øst for å opprettholde mulighet til å flytte med rein øst for massetak. Også her bør det legges inn hensynssone – reindrift.
- Driftstans ved flytting av rein og retningslinjer for inngjerding må beskrives i retningslinjer.
- Adkomstvei legges inn i plankart, og veien tilrettelegges slik at den enkelt lar seg krysse med rein.

Den 18.04-15 hadde Svevia, Norconsult, Fylkesmannen og Grane kommune et telefonmøte for å ha en gjennomgang av Fylkesmannens innsigelse. I etterkant av møtet har Norconsult rettet opp i samtlige punkter i detaljreguleringsplanen, slik at Fylkesmannen har trukket sin innsigelse.

Merknadsbehandling av offentlig ettersyn av detaljplan:

Innsigelse	Kommentar
<u>Fylkesmannen i Nordland:</u> Fylkesmannen har kommet med sin nye vurdering som innebærer både endring av bestemmelsene § 2.8 om evaluering første 5 år, omformulering av §6.3 og endring i plankartet.	Tatt til følge. Plankartet og planbestemmelsene som nå legges fram, er iht. Fylkesmannes uttalelse.
Merknader	
<u>Statens vegvesen</u> Deres interesse er begrenset til avkjørsel på E6. De ber kommunen sett krav til at avkjørselen skal holdes i orden.	§ 4 i bestemmelsene ivaretar avkjørselstekniske forhold. Administrasjon har satt inn nytt pkt 4.3 vedr dette. Merknad tatt til følge.
<u>Sametinget/kulturminner</u> Kan ikke se at tiltaket kommer i konflikt med kjente samiske kulturminner, men minner om lovpålagt aksomhet og varsling dersom man støter på kulturminner i markarbeidet.	Lovens formål kan med fordel tas inn som del av bedriftens miljøoppfølgingsplan.

Vurdering:

Området som nå reguleres var planavklart gjennom kommunestyrevedtak i 2013, slik:

Grane kommune tar ikke innsigelse for masseuttak på Laksfors, R 11 til følge. R 11 opprettholdes som område som kan reguleres til masseuttak. Øvrig del av planen vedtas med umiddelbar virkning.

Konflikt vedr område R 11 søkes løst via meklings via Fylkesmannen i Nordland.

I rådmannens vurdering er dette vektlagt. Rådmann ser svært positivt på at utbyggers konsulent og Reindriftsadministrasjon/Fylkesmannen i Nordland er kommet til enighet om justering av plankart og bestemmelser, slik det er ønsket både i kommunestyrets vedtak og i utarbeidelsen av reguleringsplanens dokumenter, hvor Reindriftsforvaltningen i Nordland uttalte slik:

ved det planlagte masseuttaket, er det kjent fra reindriftsforvaltningens side at det befinner seg viktige beiteområder som strekker seg ned til E6. Et stort inngrep vil få følger både ved tap av areal direkte til masseuttaket, og ved at rein på beite vil unngå et større areal rundt det aktuelle masseuttaket. Dette bør utredes i konsekvensutredningen.

En befaring med reinbeitedistriktet er å anbefale for å oppklare spørsmål rundet dette i forkant av konsekvensutredningen.

Andre forhold som kan vurderes, selv om området allerede er vurdert i kommuneplanens arealdel, er detaljene i utformingen av plankartet og planbestemmelsene og :

- hvordan en landskapsendring kan påvirke det som er bygget opp av turistnæring rundt Laksfors
- forringelse av den ungslogen som det er brukt ressurser på å plante i området.

Rådmann har ikke vurdert verdien av fremtidig skog opp mot verdien av masser. For hva gjelder skogsmark, vil området etter ferdig uttak, kunne beplantes og på nytt ble LNFR område. Slik etterbruk er viktig å få med i bestemmelsene, slik at området ikke fremstår som et unødvendig sår i landskapet. Det er påkrevd å utarbeide driftsplan og miljøoppfølgingsplan, i planen må det settes krav til en fornuftig revegetering sett fra turist/veifarenes ståsted og drivers ståsted.

Planområdet ligger i et område som trolig er den største turistattraksjonen i hele kommunen, ved Laksforsen fossefall. Konsekvensutredningen sier følgende om dette:

5.2.3 **Laksforsen turistkafe.**

Laksforsen turistkafe AS startet driften i 1992. Stedet har ca 80.000 beøkende pr år og er derved en av de større destinasjonene for turistnæringen i regionen. Turistcafeen ligger på vestsiden av E6 og ca 3 km nord for planområdet for nytt stein- og masseuttak ved Laksforsen.

Figur 3: Uttaksområde sett fra nordvest, fra Granåsen.

Bildet ovenfor er tatt slik at vi ser både Laksfors og masseuttaket som er markert med blå ring.

Fossen ligger ved E6 noe som gjør den mye besøkt. Der er det også en turistcafé og ikke langt unna er det en velbesøkt stoppe/rasteplass. Av landskapsmessig verdi er det ingen tvil at området er et helhetsviktig bilde av naturen rundt Laksforsen. Selv om masseuttaket vil være skjermert så mye som mulig, vil det synes godt i terrenget. Men kommunen ser også positivt på at etter endt drift vil området bli tilbakeført til LNRF-område med hovedvekt på skogbruk, og vil da bli en naturlig del av landskapet.

Da planen ble lagt ut til offentlig ettersyn, ble det opplyst av tiltakshaver at tiltaket med masseuttaket vil trolig komme samfunnet til nytte. Sett i perspektiv knyttet opp mot konsekvenser tiltaket vil ha for landskapsform, natur og miljø, vil landskapet bli betydelig endret. Slik administrasjonen drøfter dette kan man både få ut viktige ressurser knyttet til masseuttaket og som imøtekommer kommunens næringsplan 2014-2017 (vedtatt den 04.02.13) der et av hovedsatsningsområdene er næringsutvikling.

Samtidig som at når drifta er over, vil naturen bli tilbakeført henholdsvis slik den var. Dette vil ta sin tid, og landskapsformen vil komme til å være endret.

Konklusjon:

Rådmannen konkluderer med at planen er omarbeidet for å imøtekomme fylkesmannens innsigelse, planavklaring var gjort allerede i 2013, forslaget som nå foreligger kan godkjennes.

I årene som kommer vil utbyggingen av E6 Helgeland foregå. Planområdet ligger sentralt til nærheten av E6 utbyggingen og med utkjøring direkte ut på E6.

Etappevis revegetering er nødvendig for å avbøte på den estetiske forringelse av omgivelsen som kan oppleves sett fra turistperspektiv. Planbestemmelsene pkt om Miljøoppfølgingsplan, må ivareta dette.

Rådmannens innstilling:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12 vedtas detaljreguleringsplanen for Laksfors masseuttak Jfr. plan- og bygningslov av 2008.

PlanID 2015002

Planen består av:

Plankart datert 17.07.2015

Planbestemmelse datert 17.07.2015

Planbeskrivelse datert: 17.07.2015

26.04.2016 Nærings- og naturforvaltningskomite

Behandling:

Med bakgrunn i dokumentporteføljen, er det altfor kort tid å sette seg inn i sakens faktiske forhold og konsekvenser, utsettes realitetsbehandling av sak 019/16 til 11/5-16 når NNF-komiteen har neste møte.

Enstemmig vedtatt.

NNF-019/16 Innstilling:

Med bakgrunn i dokumentporteføljen, er det altfor kort tid å sette seg inn i sakens faktiske forhold og konsekvenser, utsettes realitetsbehandling av sak 019/16 til 11/5-16 når NNF-komiteen har neste møte.

Vedlegg

Fra konsekvensutredningene:

Det foreligger flere delutredninger utarbeidet av Norconsult. Her følger konklusjoner fra hver delutredning.

Luftforurensning

Konsekvensen for områdets lokale luftkvalitet vurderes til **liten negativ konsekvens**.

Etablering og drift av massetak og asfaltverk er regulert i forurensingsforskriftens kapittel 30 og 24. Det forutsettes at både massetaket og asfaltverket etableres og driftes etter bestemmelsene i forurensingsforskriften. Da vil den forventede økte luftforurensningen til omgivelsene, sammenlignet med 0-alternativet, kunne minimeres til tross for økt driftsomfang.

Det forutsettes at terreng- og vegetasjonsskjermingen mot omgivelsene beholdes samt aktivt bruk av utslippsreducerende tiltak slik at alle lovpålagte krav til luftkvalitet hos nærmeste eller mest berørte nabo overholdes.

Utvidelsen av massetaket og etablering av asfaltverk forventes altså ikke å medføre omfattende negative virkninger på naboene dersom avbøtende tiltak som vanning, vegetasjonsskjerming og rensing av utslipp fra asfaltverket iverksettes.

Landskap/Visuell konsekvens

Visuell influens

Eksisterende grustak ligger godt skjult i landskapet, hvor terrengformasjoner og tett granskog skjerner mot vesentlig innsyn. Det nye tiltaket vil også være godt skjermet.

Verdi, omfang og konsekvens

I dette tilfellet sammenlignes et område berørt av eksisterende grustak og slamlagune i ikke tilbakeført tilstand, med et større inngrep i samme område men da i ferdig tilbakeført tilstand. Dette gjør at tiltaket kommer mer positivt ut vedr. omfang og konsekvens, enn om dagens situasjon også hadde vært beskrevet med istandsetting og revegetering.

Delområde A; Områdets verdi vedrørende landskapsbildet er liten, dette sammen med at omfanget er vurdert til å være middels positivt, gir for delområde A **liten positiv konsekvens**.

Delområde B; Områdets verdi vedrørende landskapsbildet er middels, dette sammen med at omfanget er vurdert til å være liten negativ, gir for delområde B **liten negativ konsekvens**.

Støy

Sammenlignet med 0-alternativet vil utbyggingsalternativet øke driftsomfanget og antall transporter til og fra anlegget. I tillegg vil det bli etablert et asfaltverk på planområdet. Et slikt anlegg er ikke på området i dag og vil bidra til økt luftforurensning i området og også være en mulig kilde til luktutslipp.

Konsekvensen for områdets lokale støybelastning vurderes til **liten negativ konsekvens**.

Konkurransen / NÆRINGSLEV

steinmasser til videre bearbeiding til grus og pukk.

Konklusjoner:

- Grus- og pukkforekomsten ved Laksfors har en stipulert verdi (FOB – opplastet på bil) beregnet til 193,6 mill kr.
- Transport fra denne forekomsten til prosjektet Ev6 Brattåsen – Lien (beregnet til ett punkt i Trofors) har en kostnad stipulert til kr 6,041 mill kr.
- Grus og pukk er lavprisprodukter som er konkurransedyktige ut fra ønsket kvalitet, store volum og begrenset transportlengde.
- Den lokale verdiskaping av denne grus- og masseforekomsten vil avhenge av;
  - Leveranser til større prosjekter i nærheten
  - Ringvirkninger i forhold til eksisterende næringsvirksomhet (ansatte og kunder kjøper mat / tjenester på turistcafeen mv.)
- Massetaket vil ha en positiv effekt på næringsutvikling lokalt i de årene som massetaket vil være i drift.
- På grunn av transportlengder til alternative massetak i regionen, vil massetaket i Laksfors ha en begrenset konkurranseeffekt overfor andre massetak.

Reindrift

”7.1 TILTAKSOMRÅDET. KONSEKVENSN MED AVBØTENDE TILTAK

I tiltaksområdet vurderes konsekvensene for reindrift til liten negativ konsekvens (-) dersom avbøtende tiltak iverksettes. Dette er vist i figur 23 under. Dersom avbøtende tiltak ikke iverksettes, vurderes konsekvens til middels /stor negativ konsekvens (--/---).

7.2 INFLUENSOMRÅDET. KONSEKVENSN MED AVBØTENDE TILTAK

I influensområdet vurderes konsekvensene for reindrift til liten negativ (-) dersom avbøtende tiltak iverksettes. Dette er vist i figur 24 under. Dersom avbøtende tiltak ikke iverksettes, vurderes konsekvens til middels negativ konsekvens (--).”

Turisme

”Vefsna og Laksforsen er viktige naturbaserte reisemål, mens Laksforsen Turistcafe i tillegg er et veibasert reisemål. Tiltaket vil virke negativt i forhold til innsyn, støy og støv. Tiltaket vil virke positivt i forhold til en betydelig heving av veistandarden på Ev6 gjennom området.

Ut fra valgt metode vurderes konsekvens av tiltaket til **liten negativ / ubetydelig** etter avbøtende tiltak.”

”Konsekvens av tiltaket vurderes ved å sammenholde områdets verdi og tiltakets omfang med avbøtende tiltak. Vi viser her til kap 4.3.4.

Verdi og omfang av selve tiltaksområdet er vurdert til liten/ingen verdi og ubetydelig omfang. Konsekvens av tiltaket i tiltaksområdet vil derved være ubetydelig for fagtema turisme.”

Naturmiljø

”Naturtyper og vegetasjon

Ved uttak av stein og grus fra tiltaksområdet vil det opprinnelige vegetasjonsdekket bli fjernet i sin

helhet, noe som gir stort negativt omfang. Verdien på vegetasjonen i området er satt til middels, på

grunn av forekomst av gammel skog og potensial for forekomst av truede arter. Dette gjør at tiltaket

vurderes å gi **middels negativ konsekvens** for temaet.

Fugl og pattedyr

Det er ikke registrert viktige funksjonsområder for fugl og pattedyr i området. Ingen truede arter er

heller registrert her, med unntak av gaupe og jerv, som streifer over svært store områder.

Utvidelse av masseuttak i området vurderes å gi lite negativ omgang og **liten negativ**

konsekvens

for fugl og pattedyr i området.

Fisk og ferskvannsbiologi

Virksomheten i tiltaksområdet vil inkludere fjerning av toppmasser, sprengning, knusing, sortering,

vasking av materiale, lagring og innblanding av salt i strøsand, asfaltproduksjon,

betongproduksjon

og mellomlagring av ulike produkter.

Disse prosessene kan forringe vannforekomstene i tilknytning til planområdet samt gi negative

effekter i hovedvassdraget Vefsna. Finkornete partikler fra knusing og sprengning,

sprengstoffrester, salt samt eventuell forurensing fra oljekilder og betong vil kunne medføre

svært negative konsekvenser for fisk og ferskvannsbiologi også i hovedvassdraget, noe som ikke er

forenelig med Vefsnas status som nasjonalt laksevassdrag.

Med avbøtende tiltak for å hindre forurensning av Vefsnas små sidevassdrag i området, jf. kapp.

6, vurderes omfanget av tiltaket på fisk og ferskvannsbiologi som lite negativt, noe som gir **liten negativ konsekvens** for temaet.”